

ת"פ 12213/10/16 - מדינת ישראל נגד מוחמד ג'בארין

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 12213-10-16 מדינת ישראל נ' ג'בארין(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט אבי לוי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד ג'בארין (עציר)

הנאשם

גזר דין

כללי

מוחמד ג'בארין, הנאשם שלפניי, הורשע על-סמך הודאתו, בעבירה של נשיאת נשק ותחמושת בניגוד לסעיף 144(ב) רישה וסיפה לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

עובדות כתב האישום המתוקן, שבביצוען הודה הנאשם היו אלו:

הנאשם החזיק ברשותו ברכב מסוג סובארו, אשר היה רשום על-שם אחיו, מג'ד (להלן: "**הרכב**").

במהלך חודש ספטמבר 16', נשא והוביל הנאשם כלי נשק מאולתר מסוג "קרל גוסטב", שבתוכו מחסנית ריקה, מאזור מי-עמי ועד לבית אמו באום-אל-פחם, בו התגורר באותה עת (להלן: "**הבית**"). בהגיעו לבית, עטף הנאשם בחולצה לבנה את הנשק והמחסנית הריקה והחביאם מתחת לכיסא הנוסע שליד הנהג ברכב, שחנה בסמוך לבית.

ביום 1 אוקטובר 16' בשעת אחר-צהריים, הזיז הנאשם את הרכב מפאת היותו בלתי תקין מאזור הבית ועד למוסך במורד הרחוב, כאשר כלי-הנשק והמחסנית הריקה מצויים בתוכו וכשבמכנסיו מצוי כדור 9 מ"מ התואם את הנשק. שוטרים, אשר הגיעו למקום וביצעו חיפוש ברכב מצאו בו את כלי-הנשק ואת המחסנית.

תסקיר שירות המבחן

בעניינו של הנאשם התבקש שירות המבחן להכין תסקיר לעניין העונש. תסקיר זה הוכן וביום 25.1.17 הוגש לעיוני. ממנו למדתי, כי הנאשם הוא בן 25, רווק המתגורר עם בני-משפחתו באום אל-פחם ועובד בעבודות בניין ובשיפוצים. עלה עוד, כי הוא עזב את ספסל הלימודים לאחר 10 שנות לימוד בלבד על מנת לפרנס את בני משפחתו ולדאוג לאחיו. מאז ועד היום הוא שומר על יציבות תעסוקתית (במקומות תעסוקה שונים). אביו של הנאשם נפטר ממחלה עוד בהיותו בן 8 שנים. הרישום הפלילי שאותו הוא נושא בגין תקיפה עניינו באירוע אלים שהתפתח בינו לבין אחיו.

בפני שירות המבחן נטל הנאשם אחריות חלקית על המעשים שיוחסו לו בכתב האישום; בפרט, הוא שלל את הטענה שהסיע את הרכב ממי-עמי לביתו באום אל פחים.

ראוי לציין, שבמסגרת דיון הטיעונים לעונש שנערך לפניי, נשאל הנאשם במפורש אם הוא מודה בכל המיוחס לו. הוא שב ואישר את כל העובדות שנכללו בכתב האישום ככתבן וכלשונו.

הנאשם הביע צער וחרטה באוזני קצינת המבחן והביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי לצורך רכישת כלים אדפטיביים לקבלת החלטות מתואמות לסיטואציות מורכבות ולמידת דרכים להתמודדות במצבי לחץ ומשבר.

שירות המבחן התרשם כי קיימים יסודות בריאים בהתנהגותו וכי הוא נכון להשתלב בהליך טיפולי; כן התרשם השירות שהנאשם מתקשה להתחבר לחומרת העבירה וכי דיווחיו מגמתיים באשר לנסיבות מעורבותו בה. עוד צוין, כי הנאשם מתקשה בוויסות דחפיו ומתקשה להפעיל שיקול דעת ביחס להשלכות מעשיו ותוצאותיהם.

לאור כל זאת לא בא שירות המבחן עם המלצה על חלופות ענישה שיקומיות בקהילה, שכן אין בכזו כדי להוביל להפחתת הסיכון להישנות עבירות בעתיד. ענישה מוחשית וקונקרטית עשויה, לדעת קצין המבחן, לחבר את הנאשם לחומרת מעשיו. הומלץ שבמסגרת ריצוי מאסרו יוכל הנאשם להשתלב בהליך טיפולי שם.

ראיות לעונש

מטעם התביעה הוצג לפניי תדפיס מידע פלילי בעניינו של הנאשם ממנו למדתי שהנאשם הורשע ביום 19.9.16 (שבועות ספורים לפני ביצוע העבירה נשואת התיק הנוכחי) לפני בית משפט השלום בחדרה בעבירות שעניינן תקיפה הגורמת חבלה של ממש, בניגוד לסעיף 380 לחוק העונשין והפרת הוראה חוקית, בניגוד לסעיף 287(א) בחוק. עבירות אלו נעברו במהלך חודש אפריל 2015 והוטלו על הנאשם בגינם עונשי מאסר על-תנאי וקנס כספי.

טיעוני התביעה לעונש

בא כוחה המלומד של התביעה עמד על הערכים החברתיים שנפגעו, פועל יוצא של מעשה העבירה: הזכות לחיים ולשלמות הגוף; שלטון החוק ושלומו הציבור. במישור של נסיבות העבירה עמד התובע על הנסיבות הבאות: מדובר בנשק אוטומטי התקפי באופיו, אשר איננו נועד לשימוש לגיטימי; נשיאת הנשק לא הייתה קצרה והיא הופסקה רק בהתערבות המשטרה; היא בוצעה באמצעות רכב והתבצעה באזור מגורים. לפיכך, אליבא דמאשימה, מתחם העונש ההולם בכגון דא צריך שיעמוד על 2½ עד 5 שנות מאסר בפועל.

התובע הפנה אל גזרי-דין התומכים במתחם המוצע. בתוככי המתחם, עתר התובע להטלת עונש המצוי באמצע המתחם על רקע עברו של הנאשם (הרשעתו בעבירת תקיפה). התובע הצביע אל עבר ממצאי התסקיר המלמדים על חשש להישנות העבירה. התובע אף עתר לחילוט כלי הנשק וכלי הרכב, שבאמצעותו נעברה העבירה.

טיעוני ההגנה לעונש

הסנגורית המלומדת עמדה על כך שהנאשם הוא בחור צעיר, שעברו כמעט נקי; אשר הודה באשמה בהזדמנות הראשונה לאחר שמסר גרסה מלאה במשטרה. הנאשם נטל אחריות מלאה על המעשה גם לפני שירות המבחן ושיתף את השירות במצוקתו ועתר לסיוע על מנת להתמודד עם קשייו. לדעתה, מתחם העונש ההולם בעניינו נע בין 6 ל-12

חודשי מאסר בפועל. לבסוף, ציינה הסנגורית, שלטעמה, העונש הראוי עומד על 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

דברו האחרון של הנאשם

הנאשם, בדברו האחרון ביקש סליחה ורחמים; הביע צער והבטיח לתקן דרכיו להימנע בעתיד ממעשה שכזה.

דין והכרעה

הנאשם נשא נשק מאולתר מסוג קרל גוסטב ומחסנית ריקה למשך תקופת זמן קצרה בחודש ספטמבר 2016; הוא הסיע את הנשק ברכבו ממי-עמי לאום אל פחם. הנשק נתפס בידי אנשי משטרה ברכב ביום 1 אוקטובר 2016, יש להניח בהתאם למידע מודיעיני אשר הגיע אליהם.

קעת, הגיעה השעה לגזור את דינו. לצורך זה, אפנה לעקרונות שנקבעו בסימן א'1 שבפרק ו' בחוק העונשין, שעניינם הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בדרך זו, אנסה להתוות עונש, המקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו (סעיף 40ב לחוק העונשין).

אין חולק על כך, שהנאשם שלפניי היה מעורב **בעבירה אחת שהיוותה "אירוע אחד"** (סעיף 40 יג(א) לחוק העונשין).

מכאן, בבואי לאתר את מתחם הענישה ההולם אעמוד תחילה על **הערכים החברתיים** בהם פגע מעשה העבירה, אסקור את **מדיניות הענישה** המקובלת בכגון דא ואבחן **הנסיבות הקשורות בביצוע מעשה העבירה**.

הערכים החברתיים שנפגעו (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין)

מעשה החזקת נשק ונשיאתו שלא כחוק טומן בחובו לעולם את הסיכון של התגלגלותו של כלי הנשק לידיים בלתי מוסמכות, מה שעלול להעמיד את שלום הציבור ואת בטחונו בסכנה; יש בכך כדי לפגוע בסדר הטוב החייב לשרור בחברה ולפגוע בשלטון החוק. עמדה על כך כב' השופטת ארבל ב- ע"פ 4945/13 **מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סלימאן** (ניתן ביום 19.01.14), בציינה כדלהלן:

"עבירות המבוצעות בנשק - לרבות רכישה, החזקה ונשיאת נשק - טומנות בחובן פוטנציאל סיכון הרסני לפגיעה בשלום הציבור וביטחונו. החשש הוא כי נשק המוחזק שלא כדין ישמש לפעילות עבריינית העלולה להביא לפגיעה ואף לקיפוח חייהם של אזרחים תמימים. אכן, "התגלגלותם" של כלי נשק מיד ליד ללא פיקוח עלול להוביל להגעתם בדרך לא דרך לגורמים פליליים ועוינים. אין לדעת מה יעלה בגורלם של כלי נשק אלה ולאילו תוצאות הרסניות יובילו. ודוק: הסיכון שנשקף לשלום הציבור צריך להילקח בחשבון על-ידי כל מי שמחזיק בידו נשק שלא כדין - גם אם אינו מחזיק בו למטרת ביצוע של עבירות אחרות. עצם החזקת נשק בעל פוטנציאל קטילה מבלי שיש עליו ועל בעליו פיקוח מוסדר של הרשויות טומן בחובו סיכון, באשר המחזיק בו נתון תמיד לחשש שיתפתה לעשות בו שימוש, ולו ברגעי לחץ ופחד..".

במקרה זה פגיעת המעשה בערכים הללו היא בינונית בעוצמתה. יש לזכור שאמנם מדובר בנשק אוטומטי אשר נזקו עלול להיות רב; עם זאת, המדובר בנשק מאולתר בלא תחמושת אשר הוחזק בידי הנאשם זמן קצר בלבד. אין נתונים ביחס לכוונותיו של הנאשם בכל הנוגע לשימוש בנשק או להעברתו ויש להניח, אפוא, לטובתו, כי הוא לא החזיק בו למטרות פליליות או חבלניות.

מדיניות הענישה הנהוגה בבתי המשפט ביחס לעבירות נשיאת נשק שלא כחוק היא מחמירה, בפרט ככל שהדברים אמורים בנשק אוטומטי. בית המשפט העליון עמד בשנים האחרונות על הצורך להחמיר את רמת הענישה בכגון דא מפאת הנזק הרב העלול להיגרם כתוצאה משימוש בנשק שלא כדין ולנוכח המצב הביטחוני הבעייתי בו שרויה המדינה. עמד על כך כב' השופט י' עמית ב- ע"פ 2398/14 **אלהזייל נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 8.7.14), בצינו כדלהלן:

"..אחזור ואדגיש את מדיניות ההחמרה בעבירות נשק, שבאה לידי ביטוי בשורה ארוכה של פסקי דין של בית משפט זה בשנים האחרונות (ראו, לדוגמה, ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סלימאן (19.1.2014)). לזמינות הבלתי נסבלת של נשק חם בידי מי שאינם מורשים לכך, יש פוטנציאל לשמש ל"חיסול חשבונות" ול"פתרון סכסוכים" כמו-גם לעבירות חמורות נוספות. המציאות בארצנו מוכיחה כי הקלישאה אודות האקדח במערכה הראשונה אינה מדוייקת, באשר לעיתים מזומנות האקדח אינו ממתין עד למערכה האחרונה ויורה עוד קודם לכן. מכאן, שבעבירות כגון דא, גם לשיקולי ההרתעה משקל של ממש".

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירה הזוהה לנידון דיין. אציין את המובן מאליו, מדיניות הענישה הנהוגה במקרים אלו הינה מגוונת. ברי, כי תלויה היא **בנסיבותיו** של כל מקרה ומקרה (**סוג הנשק**, הדרך שבה הוחזק, נישא וכיוצא באלה). כאן המקום להזכיר שבתיק בו עסקינן מדובר **בנשק אוטומטי מסוג "קרל גוסטב"**.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 3156/11 **זראיעה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.02.12), דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, במסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 24 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועו, על פי הודאתו, של עבירות שעניינן **נשיאת והובלת נשק** לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין **והסתייעות ברכב לביצוע פשע**. עבודות המקרה לימדו, כי המערער נסע ברכבו, לאחר שהסליק בו אקדח, מחסנית טעונה בכדורי אקדח בקוטר 9 מ"מ וקופסאות עם כדורי אקדח בקוטר 9 מ"מ. האקדח והתחמושת נתפסו בחיפוש שגרתי שביצעה המשטרה ברכב.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 3877/16 **פאדי ג'באלי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.11.16), דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, במסגרתו הושת על המערער (**בעל עבר פלילי מכביד**) **עונש מאסר בן 34 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועו, על פי הודאתו, של עבירה שעניינה **נשיאת נשק** לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין. עבודות המקרה לימדו, כי בין המערער לבין קרוב משפחתו התגלע סכסוך. על רקע זה, השניים קבעו להיפגש בעיר טייבה לשם יישוב הסכסוך. המערער נסע ברכבו למקום המפגש יחד עם קרוב משפחתו ר'ג' (קטין) כשהוא נושא עמו ברכב אקדח טעון במחסנית שהכילה 14 כדורים. כאן המקום לציין כי סוג כלי הנשק היה **אקדח מסוג "גלוק"**, אשר נגנב חודשים אחדים קודם לכן בהתפרצות לדירה בהוד השרון. כשהגיעו למקום המפגש, עצר המערער סמוך לרכב שבו ישבו קרובי משפחתו. הוא החביא את האקדח במכנסיו והתקרב יחד עם הקטין אל הרכב. באותו שלב הגיעו למקום שוטרים שהורו למערער ולקטין להרים ידיים, אך המערער כרע לכיוון הרצפה והשליך את האקדח מאחורי גבו. בית המשפט העליון דחה כאמור את הערעור. צוין, כי על אף גילו הצעיר למערער עבר פלילי מכביד ביותר ואת העבירה ביצע שבועות ספורים בלבד לאחר שסיים לרצות עונש מאסר ארוך.

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת ע"פ 2198/08 **יוסף עוואדה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 8.6.08) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, במסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 8 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועו, על פי הודאתו, של עבירה שעניינה **נשיאת נשק** לפי סעיף

144(ב) לחוק העונשין. עבודות המקרה לימדו, כי בלשי משטרת נצרת הגיעו בחצות הליל, למבנה שבונה המערער בכפר כנא. באותה עת ישב במקום המערער יחד עם שלושה אחרים כשהוא נושא על גופו **אקדח בקוטר 9 מ"מ**. משנכנסו השוטרים לחדר בו ישבו הארבעה כיוון המערער את האקדח שנשא לעברו של אחד השוטרים ודרך אותו. השוטר צעק לעבר המערער "עצור משטרה", דרך אקדחו וכיוון אותו לעבר המערער. בתגובה לכך זרק המערער את האקדח מעבר לחלון.

במסגרת תיק פלילי 16192-05-09 **מדינת ישראל נ' מחאג'נה** (ניתן ביום 18.10.09) גזר בית המשפט המחוזי בחיפה על הנאשם עונש מאסר בן **20 חודשים לריצוי בפועל** בגין ביצועה, על פי הודאתו, של עבירת שעניינה **נשיאת נשק** (בצוותא חדא) לפי סעיפים 144(ב) רישא ו-29 לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו שהנאשם נסע באום אל פחם יחד עם אחר ברכב (אשר בבעלות האחר). באותה עת, בתא המטען של הרכב החזיקו הנאשם והאחר **רובה תת מקלע מסוג "קרלו"** ומחסנית המכילה 10 כדורי 9 מ"מ אשר היתה במצב הכנס. במהלך הנסיעה הגיעו הנאשם והאחר סמוך למחסום משטרה והשוטרים הורו להם לעצור אך האחר שנהג ברכב, עצר בפתאומיות והחל לנסוע לאחור בניסיון להימלט מהשוטרים. השוטרים שהיו במקום דלקו אחר הרכב ובהגיעם אליו, פתחו את דלת הנהג ודוממו את הרכב.

במסגרת תיק פלילי 9111-02-15 **מדינת ישראל נ' חסרמה** (ניתן ביום 20.9.15) גזר בית המשפט המחוזי בחיפה על הנאשם עונש מאסר בן **10 חודשים לריצוי בפועל** בגין ביצוען של שתי עבירות בנשק - האחת, לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין והשנייה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין. עובדות המקרה בפרשה זו היו אלו: עת הגיעו שוטרים לסוכת אבלים של משפחת חסרמה, בכפר בענה, במטרה לעכב את יוסף חסרמה לחקירה, הבחין בהם הנאשם שהיה במתחם והחל במנוסה מהם כאשר הוא נושא ומחזיק **אקדח מסוג FN** ומחסנית עם 13 כדורים 9 מ"מ. במהלך המנוסה מהשוטרים זרק הנאשם את האקדח והמחסנית.

ראו גם: ת"פ 17520-03-14 **מדינת ישראל נ' אבו אלהווא** (ניתן ביום 31.12.14) במסגרתו גזר בית המשפט המחוזי בירושלים על הנאשם עונש מאסר בן **20 חודשים לריצוי בפועל**, בגין ביצועה של עבירה שעניינה הובלת נשק (**תת מקלע מאולתר**, מחסנית ושמונה כדורי 9 מ"מ). הנאשם עשה כן כאשר הנשק מוסלק מתחת למושב האחורי ברכב.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין)

בקביעת מתחם הענישה יש מקום להתחשב בהתקיימותן של **נסיבות הקשורות בביצוע העבירה** המשפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם (סעיף 40 ט' לחוק העונשין). העבירה שאותה ביצע הנאשם שלפניי הייתה מתוכננת, גם אם כטענת סנגוריתו הוא מצא את כלי הנשק, הרי שהוא קיבל החלטה ברורה להותירו בידו ולשאתו עימו במהלך ימים ספורים. על פי העובדות שבכתב האישום, הנאשם לבדו ביצע את העבירה.

הנזק הטמון בנשיאת נשק שלא כחוק ידוע - התגלגלותו לידיים בלתי מוסמכות ועשיית שימוש בלתי מוסמך בו, מה שעלול לסכן חיי אדם. בפועל, לא נגרם כל נזק כתוצאה מהמעשה.

מתחם העונש ההולם

לאחר התחשבות במכלול השיקולים והנסיבות שלעיל, סברתי שראוי לקבוע מתחם ענישה הולם **הנע בין 15 לבין 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל** לצד עונשים נלווים נוספים.

העונש המתאים לנאשם (סעיף 40 י"א לחוק העונשין)

בגזירת העונש הראוי להיות מוטל על הנאשם שלפניי יש להתחשב בנסיבות **שאינן** קשורות בביצוע העבירה כדלהלן -

ריצוי עונש מאסר יפגע בנאשם, שהוא אדם נורמטיבי, אשר מעולם לא ריצה מאסר; **הטלת עונש מאסר תפגע בהכרח גם במשפחתו** של הנאשם, שלה הוא מסייע כלכלית לנוכח מות אביו והעדר השתכרות של אימו. הנאשם **נטל אחריות על מעשיו הן בחקירתו, הן לפני בית המשפט**. הוא הודה מייד וחסך בכך זמן שיפוטי יקר. התרשמותי מתוך עיון בתסקיר שירות המבחן היא שהוא מעוניין לחזור למוטב ולעשות מאמצים בכיוון זה. נסיבות חייו קשות, כמתואר בתסקיר, **עברו הפלילי איננו נקי אך איננו מכביד**.

בהתחשב במכלול, מצאתי לנכון להטיל עליו 3 שנות מאסר שמתוכן יהיו **20 חודשים לריצוי בפועל מיום מעצרו ה-1.10.16**. היתרה תהא על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה על סעיף 144 לחוק העונשין.

אני מורה על **חילוט הנשק** שנמצא שלא כחוק בידי הנאשם וכן על **חילוט כלי הרכב** התפוס בידי המשטרה ושב **נעשה שימוש בביצוע העבירה**. על פי בקשת ההגנה ובהעדר התנגדות מצד המאשימה, יוחזר מכשיר טלפון סלולרי אשר הוחרם מידי של הנאשם במהלך החקירה, לידי אחיו נג'ואן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ט שבט תשע"ז, 15 פברואר 2017.